

USTAWA

z dnia.....2012 r.

o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Art. 1

W ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 11b otrzymuje brzmienie:

„Art. 11b. 1. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego we współpracy z ministrem właściwym ze względu na przedmiot zadania, na polecenie Prezesa Rady Ministrów, który uzna, że jest to niezbędne ze względu na ochronę życia lub zdrowia ludzkiego albo ze względu na ważny interes społeczny lub ważny interes publiczny, może zlecać organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 realizację zadań publicznych z pominięciem otwartego konkursu ofert. Przepisy art. 43, art. 47 oraz art. 151 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych stosuje się odpowiednio.

2. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, po dokonaniu oceny oferty, występuje do Prezesa Rady Ministrów o przekazanie środków z rezerwy ogólnej budżetu państwa na realizację zadań publicznych, na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Art. 15 ust. 1 stosuje się odpowiednio.”;

2) po art. 11c dodaje się art. 11d w brzmieniu:

„Art. 11d. Do umów zawartych na podstawie art. 11a – 11c stosuje się odpowiednio przepisy art. 16-18 i 19.”;

---

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 112, poz. 654, Nr 149, poz. 887, Nr 205, poz. 1211, Nr 208, poz. 1241, Nr 209, poz. 1244 i Nr 232, poz. 1378.

3) po art. 22a dodaje się art. 22b i 22c w brzmieniu:

„Art. 22b. W przypadku otwarcia likwidacji lub ogłoszenia upadłości organizacji pożytku publicznego sąd rejestrowy z urzędu wykreśla informację, o której mowa w art. 22 ust. 2 lub organizację, o której mowa w art. 22 ust. 3 z Krajowego Rejestru Sądowego.

Art. 22c. W przypadku wykreślenia informacji, o której mowa w art. 22 ust. 2 lub organizacji, o której mowa w art. 22 ust. 3 z Krajowego Rejestru Sądowego, sąd rejestrowy, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, decyduje o przekazaniu środków finansowych pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, o których mowa w art. 27 ust. 1 na rzecz organizacji pożytku publicznego prowadzącej działalność statutową w tym samym lub zbliżonym zakresie.”;

4) w art. 23:

a) ust. 6b otrzymuje brzmienie:

„6b. Organizacja pożytku publicznego, której rok obrotowy nie jest rokiem kalendarzowym, zamieszcza na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego zatwierdzone sprawozdanie finansowe i sprawozdanie merytoryczne ze swojej działalności, o których mowa w ust. 1 i 2, w terminie 6 miesięcy i 15 dni od dnia bilansowego roku obrotowego, którego dotyczą te sprawozdania.”,

b) po ust. 6b dodaje się ust. 6c w brzmieniu:

„6c. Organizacja pożytku publicznego zamieszcza na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego informację, że jej rok obrotowy nie jest rokiem kalendarzowym w terminie 14 dni od dnia uzyskania statusu organizacji pożytku publicznego oraz informację o każdej zmianie roku obrotowego w terminie 14 dni od dnia dokonania zmiany.”;

5) po art. 23 dodaje się art. 23a w brzmieniu:

„Art. 23a. 1. Pisma składane przez organizację pożytku publicznego w formie papierowej i elektronicznej zawierają:

- 1) nazwę lub firmę organizacji,
- 2) adres siedziby,
- 3) numer wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego,
- 4) numer telefonu,

- 5) adres poczty elektronicznej,
- 6) adres strony internetowej.

2. Organizacja pożytku publicznego na swojej stronie internetowej zamieszcza aktualny statut oraz informacje, o których mowa w ust. 1.”;

- 6) w art. 27 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Organizacja pożytku publicznego wyodrębnia w ewidencji księgowej środki, o których mowa w ust. 1.”;

- 7) w art. 27a:

- a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego prowadzi wykaz, o którym mowa w ust. 1 do dnia 30 sierpnia roku następującego po roku podatkowym.”,

- b) w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) 1 marca roku następującego po roku podatkowym, za który składane jest zeznanie podatkowe – oprócz danych wymienionych w pkt 1, zawiera numer rachunku bankowego właściwy do przekazania 1% podatku z tego zeznania.”,

- c) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Na dzień 30 kwietnia roku następującego po roku podatkowym w wykazie, o którym mowa w ust. 1, nie uwzględnia się:

1) organizacji pożytku publicznego, w stosunku do których w okresie od dnia 1 grudnia roku podatkowego do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku podatkowym, wpisano do Krajowego Rejestru Sądowego informację o otwarciu likwidacji lub ogłoszeniu upadłości,

2) organizacji pożytku publicznego, które w okresie od dnia 1 grudnia roku podatkowego do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku podatkowym, utraciły status organizacji pożytku publicznego.”,

- d) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Minister Sprawiedliwości dostarcza dane, o których mowa w ust. 3 pkt 1 oraz w ust. 3a.”,

- e) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. W przypadku, gdy na dzień 15 stycznia roku następującego po roku podatkowym, wykaz, o którym mowa w ust. 1, nie zawiera numeru rachunku bankowego lub numer ten jest błędny, w terminie do dnia 15 lutego roku następującego po roku podatkowym, organizacja pożytku publicznego jest

obowiązana w formie pisemnego oświadczenia zawiadomić naczelnika urzędu skarbowego właściwego według siedziby organizacji o numerze rachunku bankowego właściwym do przekazania 1 % podatku.”,

f) uchyla się ust. 9,

g) ust. 10 otrzymuje brzmienie:

„10. Numery rachunków bankowych, o których mowa w ust. 3 pkt 2, w terminie od dnia 1 marca do dnia 31 lipca roku następującego po roku podatkowym, nie podlegają zmianie, chyba że zmiana numeru rachunku nastąpiła z przyczyn niezależnych od organizacji pożytku publicznego.”;

8) po art. 27a dodaje się art. 27aa w brzmieniu:

„Art. 27aa. 1. Organizacja pożytku publicznego nie może, bezpośrednio lub za pośrednictwem innego podmiotu, przekazywać środków finansowych pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych na rzecz organizacji pożytku publicznego, które nie zostały zamieszczone w wykazie, o którym mowa w art. 27a.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, po stwierdzeniu nieprawidłowości na podstawie kontroli przeprowadzonej przez niego lub inny organ, może wystąpić do sądu rejestrowego o wykreślenie informacji, o której mowa w art. 22 ust. 2 lub organizacji, o której mowa w art. 22 ust. 3, z Krajowego Rejestru Sądowego.”;

9) w art. 33 uchyla się ust. 4 i 5;

10) w art. 33a:

a) w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) w przypadku niezastosowania się organizacji do wezwania w terminie 30 dni od jego doręczenia, występuje do sądu rejestrowego o wykreślenie informacji, o której mowa w art. 22 ust. 2, lub organizacji, o której mowa w art. 22 ust. 3, z Krajowego Rejestru Sądowego.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego może, po uzyskaniu informacji od właściwych organów, wystąpić do sądu rejestrowego o wykreślenie informacji, o której mowa w art. 22 ust. 2 lub organizacji, o której mowa w art. 22 ust. 3, z Krajowego Rejestru Sądowego, w przypadku:

1) nienadesłania do organu, który udzielił pozwolenia na przeprowadzenie zbiórki publicznej, sprawozdania z wyników zbiórki publicznej i ze sposobu

zużytkowania zebranych ofiar lub nieogłoszenia w prasie, w rozumieniu przepisów prawa prasowego, o zasięgu obejmującym co najmniej obszar, na którym zbiórka została przeprowadzona, wyników zbiórki publicznej i sposobu zużytkowania zebranych ofiar;

2) nienadesłania informacji o rozliczeniu środków pochodzących ze zbiórki publicznej lub informacji o otrzymanych darowiznach, o których mowa w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 74, poz. 397, z późn. zm.²⁾);

3) prowadzenia:

a) placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, centrum integracji społecznej, domów pomocy społecznej, placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych i interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych, określonych w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, oraz szkół lub placówek publicznych określonych w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.³⁾), bez zezwolenia,

b) podmiotu wykonującego działalność leczniczą bez uzyskania wpisu do rejestru określonego w ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. Nr 112, poz. 654, z późn. zm.⁴⁾);

4) posiadania zaległości podatkowych lub z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, stwierdzonych prawomocną decyzją, w wysokości przekraczającej 5 000 zł i jeżeli zaległość ta wynosi co najmniej 3 miesiące.”,

c) po ust. 3 dodaje się ust. 4 i 5 w brzmieniu:

---

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 102, poz. 585, Nr 106, poz. 622, Nr 134, poz. 781, Nr 178, poz. 1059, Nr 205, poz. 1202 i Nr 234, poz. 1389 i 1391 oraz z 2012 r. poz. 362.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 145, poz. 917, Nr 216, poz. 1370 i Nr 235, poz. 1618, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 31, poz. 206, Nr 56, poz. 458, Nr 219, poz. 1705 i Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 44, poz. 250, Nr 54, poz. 320, Nr 127, poz. 857 i Nr 148, poz. 991 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 149, poz. 887 i Nr 205, poz. 1206.

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 149, poz. 887, Nr 174, poz. 1039 i Nr 185, poz. 1092.

„4. Właściwe organy udzielają ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego informacji, o której mowa w ust. 2 i 3.

5. W sprawach określonych w ust. 1-3 mają odpowiednie zastosowanie przepisy Działu I, Rozdz. 8 Kodeksu postępowania administracyjnego.”;

11) w art. 35 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Kadencja Rady trwa 3 lata.”;

12) w art. 36:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Rada składa się z 20 przedstawicieli:

- 1) organów administracji rządowej i jednostek im podległych lub przez nie nadzorowanych;
- 2) jednostek samorządu terytorialnego;
- 3) organizacji pozarządowych, związków i porozumień organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Przedstawiciele organizacji pozarządowych, związków i porozumień organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 stanowią co najmniej połowę składu Rady.”;

13) w art. 42 w ust. 1 uchyla się pkt 4.

Art.2

Rada Działalności Pożytku Publicznego wybrana przed dniem wejścia w życie ustawy pełni swoje funkcje do czasu upływu kadencji, na którą została wybrana.

Art. 3

W terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy organizacje pożytku publicznego zamieszczą na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego informację, że ich rok obrotowy nie jest rokiem kalendarzowym.

Art. 4

Przepis art. 23 ust. 6b w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą ma zastosowanie po raz pierwszy do sprawozdania finansowego i sprawozdania merytorycznego z działalności za rok obrotowy, który rozpoczął się w 2012 r.

Art. 5

Przepis art. 27a ust. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą ma zastosowanie do wykazu, o którym mowa w art. 27a ust. 1 zmienianej ustawy, zamieszczonego na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej do 15 grudnia 2012 r.

Art. 6

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Pierwszoplanowym celem niniejszej nowelizacji jest utworzenie mechanizmu delegowania na ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego czynności związanych z realizacją uprawnień Prezesa Rady Ministrów do wskazywania konkretnych zadań publicznych, których zlecenia z pominięciem otwartego konkursu ofert wymaga ochrona życia lub zdrowia ludzkiego albo ważny interes społeczny lub ważny interes publiczny. Obecna regulacja przyznająca wyłącznie Prezesowi Rady Ministrów zarówno prawo do wyłaniania tych zadań, jak i obowiązek dopełnienia kwestii proceduralnych związanych z zawarciem umowy oraz przekazaniem i rozliczeniem dotacji napotyka problemy praktyczne zgłaszane przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.

Wprowadzenie przedmiotowego mechanizmu w jego obecnym brzmieniu podyktowane zostało potrzebą stworzenia możliwości sprawnego reagowania w tych wyjątkowych przypadkach, w których przeprowadzenie otwartego konkursu ofert byłoby zbyt czasochłonne lub niecelowe, a które nie mieszczą się w węższej przesłance klęski żywiołowej, katastrofy naturalnej lub awarii technicznej, określonej w art. 11a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz.1536). Jednocześnie należy zaznaczyć, że ograniczanie stosowania obowiązującej we współpracy organów administracji publicznej z trzecim sektorem zasady konkurencyjności powinno mieć charakter wyjątkowy i wynikać z konieczności ochrony dóbr wyższego rzędu. Przy tym nie da się z góry określić katalogu wszelkich możliwych zdarzeń, które stanowiłyby ów „stan wyższej konieczności”, uzasadniający ograniczenie stosowania zasady konkurencyjności. Dlatego też celowe wydaje się pozostawienie obecnej konstrukcji prawnej polegającej na ustanowieniu przesłanki w formie klauzuli generalnej. Art. 11b ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie znajduje zastosowanie w przypadku gdy jest to niezbędne ze względu na ochronę życia lub zdrowia ludzkiego albo ze względu na ważny interes społeczny lub ważny interes publiczny. Pozostawienie po stronie Prezesa Rady Ministrów prawa do oceny zaistnienia przesłanek zmniejsza ryzyko stosowania rozbieżnych praktyk, jak również braku dostatecznej pewności prawa, co mogłoby mieć miejsce, gdyby do oceny niezbędności zlecenia zadania z pominięciem otwartego konkursu ofert uprawnionych było więcej organów.

Jednocześnie należy dokonać rozróżnienia pomiędzy wytypowaniem do realizacji oferty złożonej przez organizację pozarządową lub podmiot wymieniony w art. 3 ust. 3

ustawy (element woli politycznej, opisany powyżej) od sporządzenia umowy, przekazania dotacji oraz kontroli i rozliczenia zleconego zadania publicznego (element techniczny, urzędniczy). Element ten nie musi leżeć w gestii urzędu obsługującego Prezesa Rady Ministrów (Kancelarii Prezesa Rady Ministrów), ale może być przekazany innej instytucji. Co prawda zgodnie z art. 26 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 199, z późn. zm.), Kancelaria Prezesa Rady Ministrów zapewnia obsługę Rady Ministrów i Prezesa Rady Ministrów oraz może obsługiwać również pełnomocnika Rządu oraz inne wskazane przez premiera ciała, ale równocześnie zgodnie art. 5 ustawy o Radzie Ministrów może on wyznaczyć jednemu z ministrów zakres spraw, w których minister ten działa z jego upoważnienia. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego jest organem właściwym w zakresie działalności pożytku publicznego oraz współpracy pomiędzy administracją publiczną a sektorem pozarządowym. Ponadto dysponuje urzędem posiadającym doświadczenie we współpracy z organizacjami pozarządowymi, w tym w zlecaniu realizacji zadań publicznych i rozliczaniu przyznawanych na ten cel dotacji, bogatsze niż Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, której specyfika działania i charakter ustrojowy jest inny.

Projektowana zmiana ma na celu stworzenie jasnego trybu zlecania zadań z pominięciem otwartego konkursu ofert wraz z dokonaniem podziału zadań w tym zakresie pomiędzy kompetentne organy tj. Prezesa Rady Ministrów oraz ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego oraz określenia sposobu finansowania tych zadań.

W ramach planowanej nowelizacji ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie planowany jest również szereg zmian porządkujących związanych ze statusem organizacji pożytku publicznego (opp), które nie dotyczą istoty tej instytucji, lecz mają na celu przede wszystkim usprawnienia proceduralne oraz doprecyzowanie wymogów transparentności.

Proponuje się wskazanie, jakie informacje powinny być przez opp ujawniane w dokumentach wytwarzanych w związku z prowadzoną działalnością pożytku publicznego. Z transparentnością działania łączy się ponadto ujednoczenie reguł wyznaczania terminu na publikację sprawozdań organizacji, których rok obrotowy jest zbieżny z rokiem kalendarzowym i tych, które obrały sobie inny rok obrotowy. Ma to na celu m.in. usprawnienie i uproszczenie procedury tworzenia wykazu opp uprawnionych do pozyskiwania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, która ponadto zostanie uelastyczniona poprzez wydłużenie terminu na dokonywanie sprostowania danych przez opp oraz dookreślona przez wyznaczenie daty końcowej prowadzenia tego wykazu.

Doprecyzowane zostaną także przepisy dotyczące środków z 1% podatku: projekt przewiduje zakaz przekazywania ich tym opp, które utraciły w danym roku możliwość pozyskiwania 1% samodzielnie, oraz obowiązek rachunkowego wyodrębnienia tych środków.

Planowane jest ponadto pozbawianie statusu opp przez sądy z urzędu w przypadku otwarcia likwidacji, kiedy to organizacja nie posiada już *de facto* możliwości prowadzenia działalności pożytku publicznego ani korzystania z najistotniejszych uprawnień (1%). Dotychczas było to możliwe jedynie na wniosek Ministra Pracy i Polityki Społecznej, który nie posiadał tej informacji z urzędu.

Jeśli chodzi o nadzór ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego nad opp, to przesłanki wystąpienia do sądu o pozbawienie statusu opp, określone w art. 33a zostaną rozszerzone, ale równocześnie ich stosowanie zostanie uproszczone a zarazem uelastycznione, tak aby wykluczyć automatyzm odbierania statusu opp w przypadku naruszeń mniejszej wagi.

Zmiany w pozostałych przepisach, dotyczyć będą zniesienia ograniczenia możliwości zasiadania w Radzie Działalności Pożytku Publicznego do dwóch kadencji oraz rozszerzenia na podmioty prowadzące działalność leczniczą systemowego zakazu korzystania z wolontariuszy w ramach działalności leczniczej, stanowiącej w obecnym stanie prawnym regulowaną działalność gospodarczą, a więc *de facto* kwalifikowaną formę działalności gospodarczej.

W stosunku do obowiązującego stanu prawnego w projekcie zaproponowano następujące zmiany o charakterze szczegółowym:

1) Zmiana w art. 1 pkt 1, wynikająca z postulatów kierowanych głównie z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, przyznaje ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego prawo do zlecenia organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie realizację zadań publicznych z pominięciem otwartego konkursu ofert. W odniesieniu do dotychczasowego brzmienia przedmiotowego przepisu, zmiana polega na podziale zadań pomiędzy Prezesa Rady Ministrów oraz ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. Element decyzyjny pozostaje nadal w gestii Prezesa Rady Ministrów, to Premier bowiem przesądza o spełnieniu przesłanek wymienionych w przedmiotowym przepisie, tj. ochrona życia lub zdrowia ludzkiego albo ważny interes społeczny lub ważny interes publiczny i uznając jednocześnie spełnienie ww. przesłanek zwraca się do ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego o zlecenie realizacji zadania publicznego. Minister właściwy do

spraw zabezpieczenia społecznego, po dokonaniu oceny formalnej oferty, występuje do Prezesa Rady Ministrów, na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lutego 2010 r. w sprawie dysponowania rezerwą ogólną budżetu państwa (Dz. U. Nr 45, poz. 257), o zwiększenie z rezerwy ogólnej budżetu państwa wydatków na realizację zadania publicznego opisanego w tej ofercie.

Ponadto, aby rozwiązać wątpliwości interpretacyjne proponuje się wskazać, że w przypadku trybów pozakonkursowych zlecenia zadań publicznych, o których mowa w art. 11a – 11c ustawy zmienianej, zastosowanie znajdują wzory ofert, umów i sprawozdań, określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania (Dz. U. z 2011 r. Nr 6, poz. 25, z późn. zm.).

2) Biorąc pod uwagę charakter postępowania likwidacyjnego (tj. dokonywanie w trakcie jego trwania tylko takich czynności, które zmierzają bezpośrednio do zakończenia postępowania, a co za tym idzie wykreślenia organizacji z Krajowego Rejestru Sądowego), a także sytuację majątkową lub ekonomiczną organizacji będącej w stanie upadłości (tj. w przypadku gdy zobowiązania przekraczają wartość jej majątku, przez co przestaje być ona wiarygodnym podmiotem działającym na rynku), w przypadku wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego informacji o otwarciu likwidacji lub o ogłoszeniu upadłości organizacji pożytku publicznego sąd jednocześnie orzeka o wykreśleniu informacji o posiadaniu przez tę organizację statusu opp.

Jeżeli natomiast organizacja, której status opp został wykreślony z ww. powodów posiadała niewykorzystane środki pochodzące z 1 % podatku dochodowego od osób fizycznych, sąd rejestrowy orzekając w przedmiocie wykreślenia statusu opp decyduje jednocześnie o przeznaczeniu tych środków. Jednakże czyni to dopiero po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, który jest właściwy w zakresie działalności prowadzonej przez opp.

3) Mając na uwadze pozytywne przyjęcie przez sektor organizacji pozarządowych wprowadzenia jednego terminu dla opp, których rok obrotowy pokrywa się z rokiem kalendarzowym, a także praktyczne trudności w weryfikacji przez ministra dochowywania terminów składania sprawozdań przez organizacje, których rok obrotowy nie jest rokiem kalendarzowym, wprowadza się dla tych organizacji taki sam termin na zamieszczenie sprawozdań na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego (art. 1 pkt 4 lit. a). OPP, której rok obrotowy nie jest rokiem

kalendaryzowym jest obowiązana zamieścić sprawozdania w terminie 6 miesięcy i 15 dni od dnia bilansowego roku obrotowego, którego dotyczą te sprawozdania, tj. 15 dni po ostatecznym przewidzianym w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, z późn. zm.) terminie na zatwierdzenie rocznego sprawozdania finansowego.

Przyjęte rozwiązanie jest korzystne zarówno z punktu widzenia organu nadzoru, który nie będzie musiał prowadzić czynności wyjaśniających związanych z ustaleniem daty zatwierdzenia sprawozdania, jak też z punktu widzenia samych opp, które, w przypadku wcześniejszego, niż to wynika z ustawy o rachunkowości, zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego będą miały dłuższy termin na opublikowanie sprawozdań na stronie ministra.

W konsekwencji powyższej zmiany wprowadzono także obowiązek informowania ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego o fakcie przyjęcia innego roku obrotowego niż rok kalendarzowy oraz o każdej zmianie roku obrotowego (art. 1 pkt 4 lit. b).

5) W celu podniesienia transparentności działania organizacji pożytku publicznego i wzrostu wiarygodności tych organizacji wprowadza się katalog standardowych informacji eksponowanych przez organizacje w pismach kierowanych do innych podmiotów, a także na własnych stronach internetowych (art. 1 pkt 5). Katalog ten obejmuje podstawowe informacje, takie jak: nazwa lub firma, adres siedziby, numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, numer telefonu, adres poczty elektronicznej oraz adres strony internetowej. Ponadto, wprowadzono obowiązek zamieszczenia na stronie internetowej organizacji jej aktualnego statutu.

6) W celu zwiększenia transparentności działania opp oraz ze względu na publiczny charakter środków pochodzących z 1 % podatku wprowadzono obowiązek po stronie organizacji do wyodrębnienia środków uzyskanych i wydatkowanych z 1 % podatku w stopniu umożliwiającym określenie przychodów i kosztów (art. 1 pkt 6).

7) Zmiana przewidziana w art. 1 pkt 7 lit. e polega na wydłużeniu terminu na zawiadomienie naczelnika urzędu skarbowego przez organizacje pożytku publicznego o numerze rachunku bankowego właściwym do przekazania 1 % podatku. Stanowi to duże udogodnienie dla organizacji, bowiem czas na uzupełnienie numeru bankowego zostaje wydłużony do 15 lutego, a jak wynika z doświadczenia i praktyki niezgłoszenie do urzędu skarbowego w terminie numeru rachunku skutkowało brakiem możliwości pozyskania środków przez organizacje pożytku publicznego i nie było przypadkiem jednostkowym.

Konsekwencją wskazanej wyżej zmiany jest przesunięcie terminu aktualizacji wykazu prowadzonego przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej, które następować będą do dnia 1 marca, oraz do dnia 30 kwietnia roku następującego po roku podatkowym (art. 1 pkt 7 lit. a i b). Ostatnia aktualizacja wykazu (następująca do dnia 30 kwietnia roku następującego po roku podatkowym) dotyczy organizacji, w stosunku do których w okresie od dnia 1 grudnia roku podatkowego do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku podatkowym, wpisano do Krajowego Rejestru Sądowego informację o otwarciu likwidacji lub ogłoszeniu upadłości oraz organizacji, które w okresie od dnia 1 grudnia roku podatkowego do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku podatkowym, utraciły status organizacji pożytku publicznego. Usunięcie ww. organizacji z wykazu następuje na podstawie informacji przekazanych przez Ministra Sprawiedliwości (art. 1 pkt 7 lit. c pkt 1 i 2).

W celu ostatecznego rozwiania wątpliwości związanych z końcowym terminem prowadzenia wykazu przez Ministra wprowadza się termin dzienny, w którym następuje jego zamknięcie. Biorąc pod uwagę terminy przekazywania informacji przez Ministerstwo Finansów na podstawie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 kwietnia 2011 r. w sprawie trybów, terminów oraz formatu wymiany danych między ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego, Ministrem Sprawiedliwości, ministrem właściwym do spraw finansów publicznych i organami podatkowymi w związku z prowadzonym przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego wykazem organizacji mających status organizacji pożytku publicznego (Dz. U. Nr 86, poz. 474), dniem zamknięcia wykazu powinien być dzień 30 sierpnia roku następującego po roku podatkowym, za które składane jest zeznanie podatkowe (art. 1 pkt 7 lit. a).

Zmiana polegająca na uchyleniu art. 27a ust. 9 ustawy zmienianej (art. 1 pkt 7 lit. f) oraz dotycząca przesunięcia terminu początkowego, od którego numery rachunków bankowych nie podlegają zmianie (art. 1 pkt 7 lit. g) jest konsekwencją wydłużenia terminu na zawiadomienie naczelnika urzędu skarbowego przez opp o numerze rachunku bankowego właściwym do przekazania 1 % podatku oraz wprowadzenia nowego terminu aktualizacji wykazu.

8) Zmiana w art. 1 pkt 8 jest konsekwencją pojawiającej się coraz częściej praktyki polegającej na odpłatnym (np. pod pretekstem pobierania składek członkowskich od członków wspierających) zbieraniu środków z 1% podatku na rzecz opp pozbawionych możliwości pobierania 1% z uwagi na niedopełnienie obowiązku sprawozdawczego. Przedmiotowa regulacja polega na wyraźnym zakazie przekazywania środków pochodzących z 1% podatku na rzecz innych opp, które zostały wykluczone z wykazu Ministra Pracy

i Polityki Społecznej. Niecelowe jest bowiem, aby środkami publicznymi przekazanymi przez podatnika na pewien z góry określony cel, dysponowała organizacja, która nie widnieje w wykazie organizacji uprawnionych do pozyskiwania 1% podatku, tj. nie spełniła wymogów informacyjnych dotyczących prowadzonych działalności (nie złożyła w terminie sprawozdania merytorycznego z działalności oraz sprawozdania finansowego), co pociąga dalej idące wątpliwości co do jej wiarygodności.

9) Zmiana przewidziana w art. 1 pkt 2 zakłada, że sąd rejestrowy z urzędu wykreśla informację, o której mowa w art. 22 ust. 2 oraz organizację, o których mowa w art. 22 ust. 3, z Krajowego Rejestru Sądowego w przypadku otwarcia likwidacji lub ogłoszenia upadłości organizacji. Ponadto, sąd rejestrowy po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego decyduje o przekazaniu środków finansowych pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych na rzecz opp prowadzącej działalność statutową w tym samym lub zbliżonym zakresie. Przepis w dotychczasowym brzmieniu nie miał zastosowania w praktyce, ponieważ organizacja pozbawiona statusu opp nie podlegała już nadzorowi ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w związku z powyższym Minister Pracy i Polityki Społecznej nie miał praktycznej możliwości sprawdzenia czy niewykorzystane środki z 1 % podatku zostały wykorzystane na działalność statutową tej organizacji w terminie określonym w art. 33 ust. 4. Uchylenie ust. 5 w art. 33 ustawy jest konsekwencją powyższej zmiany.

10) Konieczne jest wprowadzenie przepisów, z których wyraźnie wynikałoby, że do skuteczności wezwań ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego do zaniechania naruszeń wymienionych w art. 23 ustawy znajduje zastosowanie instytucja doręczenia zastępczego. Z doświadczeń Ministra Pracy i Polityki Społecznej wynika, że obecne brzmienie art. 33a ust. 1 pkt 2 budzi wątpliwości. Zgodnie z dyspozycją tego przepisu, wystąpienie ministra do sądu z wnioskiem o pozbawienie statusu opp organizacji, która narusza obowiązki, o których mowa w art. 23, następuje w przypadku niezastosowania się organizacji do wezwania do zaniechania naruszeń w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania. Użyty wyraz „otrzymania” może zostać różnie zinterpretowany. Wątpliwości budzi, czy istnieje możliwość zastosowania instytucji doręczenia zastępczego. Podnoszone są argumenty, że nakaz literalnej wykładni przepisów nie pozwala utożsamiać „otrzymania” z „doręczeniem” i że w związku z tym termin na zaniechanie naruszeń biegnie od chwili faktycznego, fizycznego otrzymania wezwania przez organizację pożytku publicznego. Należy jednak zauważyć, że taka wykładnia powodować musi uznanie, że organizacja, która uchyla się od podejmowania korespondencji urzędowej lub nie prowadzi działalności, mimo,

że nie została formalnie postawiona w stan likwidacji nie może być nigdy pozbawiona statusu pożytku publicznego. Zatem jej sytuacja jest korzystniejsza niż organizacji, która korespondencję podejmuje. Takie rozumienie tego przepisu czyni go w określonych stanach faktycznych *de facto* przepisem martwym. Prowadzi to do konieczności zmiany przepisów w taki sposób, który zapewni spójność systemową – tj. zlikwiduje korzystniejszą sytuację opp niedziałających w stosunku do działających (art. 1 pkt 10 lit. a).

Art. 1 pkt 10 lit. b stanowi o rezygnacji z konieczności wzywania przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego organizacji pożytku publicznego do zaniechania naruszeń, określonych w art. 33a ust. 2 zmienianej ustawy przed skierowaniem do sądu wniosku o odebranie statusu opp.

Jednocześnie katalog naruszeń określony w art. 33a ust. 2 ustawy zmienianej został poszerzony o zaległości podatkowe, a także zaległości z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, w wysokości przekraczającej 5000 złotych, jeżeli ww. zaległości trwają co najmniej 3 miesiące. Powyższa zmiana związana jest z wyjątkową i uprzywilejowaną pozycją opp jaką zajmują w obrocie prawnym w porównaniu z innymi podmiotami. Jako organizacje spełniające pewne szczególne obowiązki mają prawo korzystać z szeregu uprawnień takich jak zwolnienie z podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych, podatku od nieruchomości, od czynności cywilnoprawnych, a także od opłat skarbowych i sądowych. Posiadanie ww. zaległości przez opp bez wątpienia podważa ich wiarygodność.

Aby uniknąć automatyzmu działania, zwłaszcza w przypadkach mniejszej wagi, wystąpienie przez ministra do sądu we wszystkich przypadkach wskazanych w art. 33a ust. 2 ustawy zmienianej jest fakultatywne, podobnie jak ma to miejsce w związku z nieprawidłowościami w wykorzystywaniu dotacji.

Przyczyną zmiany przewidzianej w art. 1 pkt 10 lit. c (nałożenie na właściwe organy obowiązku informowania ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego o naruszeniach określonych w art. 33a ust. 2 ustawy zmienianej) jest dotychczasowe brzmienie zmienianego przepisu, które nie dawało ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego możliwości weryfikacji czy kontroli naruszeń, o których mowa w przedmiotowym artykule, co utrudniało lub wykluczało wykonanie jego dyspozycji. Dlatego w przypadku, gdy organizacja pożytku publicznego nie złoży do organu udzielającego pozwolenia na przeprowadzenie zbiórki publicznej, sprawozdania z jej wyników i ze sposobu użytkowania zebranych ofiar, nie przekaże informacji o rozliczeniu środków pochodzących ze zbiórki publicznej lub informacji o otrzymanych darowiznach, będzie prowadzić niezgodnie z prawem placówki i jednostki organizacyjne, o których mowa

w art. 33a ust. 2 pkt 3 zmienianej ustawy, lub będzie posiadać zaległości podatkowe lub z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne we wskazanym wymiarze, organ właściwy do stwierdzenia ww. nieprawidłowości niezwłocznie poinformuje o tym ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego na ww. podstawie może złożyć do sądu rejestrowego wnioski o wykreślenie takiej organizacji lub wykreślenie informacji o posiadaniu przez taką organizację statusu opp.

Ponadto, w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. Nr 112, poz. 654), na podstawie której utraciła moc ustawa z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2007 r. Nr 14, poz. 89, z późn. zm.), z dniem 1 lipca 2011 r. niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej stają się przedsiębiorstwami podmiotów leczniczych. W związku z powyższym, nadaje się nowe brzmienie art. 33a ust. 2 pkt 3 lit. b.

11) Rezygnuje się z zapisu ustawowego zawartego w art. 35 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w świetle którego członek Rady Działalności Pożytku Publicznego nie może pełnić funkcji dłużej niż dwie kolejne kadencje. Potrzeba zmiany wynika z pomocniczego i opiniodawczo-doradczego charakteru ciała jakim jest Rada Działalności Pożytku Publicznego.

12) Ze względu na funkcje Rady Działalności Pożytku Publicznego, do których należy przede wszystkim wyrażanie opinii o projektach rządowych aktów prawnych lub programów dotyczących działalności pożytku publicznego oraz wolontariatu wprowadza się możliwość zasiadania w składzie Rady Działalności Pożytku Publicznego większej niż dotychczas ilości przedstawicieli trzeciego sektora. Pozostaje to bez wpływu na ogólna liczbę członków Rady. Zmiana przewidziana w art. 1 pkt 12 zapewni jednocześnie spójność regulacji dotyczących powoływania składu Rady Działalności Pożytku Publicznego jak i Wojewódzkich, Powiatowych oraz Gminnych Rad Działalności Pożytku Publicznego.

13) Zmiana art. 1 pkt 13 jest konsekwencją wejścia w życie ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, która zmieniła status prowadzonej działalności leczniczej, tzn. działalności polegającej na udzielaniu świadczeń zdrowotnych. Zgodnie z art. 16 ustawy ww. działalność jest obecnie działalnością regulowaną w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447, z późn. zm.), a więc działalnością gospodarczą, której wykonywanie wymaga spełnienia szczególnych warunków, określonych przepisami prawa.

Wolontariatem, w rozumieniu ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, są jedynie świadczenia na rzecz organizacji pozarządowych oraz

podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 zmienianej ustawy, organów administracji publicznej, jednostek organizacyjnych podległych organom administracji publicznej lub nadzorowanych przez te organy w zakresie ich działalności statutowej, z wyłączeniem prowadzonej przez nie działalności gospodarczej. W związku z powyższym, jeśli działalność polegająca na udzielaniu świadczeń zdrowotnych jest w świetle przepisów o działalności leczniczej kwalifikowaną działalnością gospodarczą, korzystanie ze świadczeń wolontariuszy przy prowadzeniu tej działalności jest sprzeczne z zasadami konkurencji oraz narusza spójność systemową regulacji dotyczącej wolontariatu.

Niniejszy projekt został uwzględniony w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów (numer projektu UD11)

W ramach konsultacji społecznych projekt zostanie zamieszczony na stronach internetowych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej (www.pozytek.gov.pl, www.mpips.gov.pl) oraz zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) w Biuletynie Informacji Publicznej MPiPS.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej. Projekt rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących notyfikacji norm i aktów prawnych.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Projekt ustawy swoim zakresem wywiera wpływ na organy administracji publicznej, organizacje pozarządowe, podmioty wymienione w art. 3 ust. 3, w szczególności posiadające status opp.

2. Konsultacje społeczne

Projekt zostanie przesłany do konsultacji do organizacji pozarządowych (fundacji, stowarzyszeń, związków stowarzyszeń) oraz podmiotów z nimi zrównanych, w szczególności do kościołów i związków wyznaniowych, reprezentatywnych dla obszarów działalności pożytku publicznego, a także Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu oraz Rady Działalności Pożytku Publicznego. Ponadto projekt nowelizacji będzie konsultowany z Sekretarzem Generalnym Konferencji Episkopatu Polski oraz Polską Radą Ekumeniczną.

Wyniki konsultacji zostaną omówione po ich zakończeniu.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie ustawy nie wpłynie na sektor finansów publicznych, w szczególności nie spowoduje zwiększenia wydatków z budżetu państwa ani z budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Regulacja będzie miała pozytywny wpływ na konkurencyjność gospodarki, zlikwiduje bowiem nieuzasadnione przywileje związane z możliwością korzystania z nieodpłatnych świadczeń wolontariuszy przez niektórych przedsiębiorców.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

7. Wpływ regulacji na warunki życia ludności

Projekt nie będzie miał wpływu na warunki życia ludności.

8. Wpływ projektu na rozwój społeczeństwa obywatelskiego

Proponowana regulacja wpłynie pozytywnie na rozwój społeczeństwa obywatelskiego, ponieważ przyczyni się do wzrostu transparentności i wiarygodności opp, co będzie miało wpływ na wzmacnianie kapitału społecznego, poprzez wzrastanie poziomu zaufania do sektora pozarządowego.

9. Wpływ projektu na realizację konstytucyjnej zasady pomocniczości

Projekt nie będzie miał wpływu na realizację konstytucyjnej zasady pomocniczości.